

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
БУКОВИНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**Матеріали навчально-методичної конференції
«АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ
ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ
ТА ФАРМАЦЕВТИЧНОЇ ОСВІТИ:
ДОСВІД, ПРОБЛЕМИ, ІННОВАЦІЇ
ТА СУЧАСНІ ТЕХНОЛОГІЇ»
(присвячена 70-річчю БДМУ)**

Чернівці, 2014

УДК 61+615.1:378.147 ББК 5:74.58

Редакційна колегія:

Бойчук Т.М. (голова), Геруш І.В. (заступник голови), Ходоровський В.М., Тодоріко Л.Д. (відповідальний секретар), Федів О.І., Колоскова О.К., Пашковський В.М., Кузняк Н.Б., Геруш О.В., Плеш І.А., Ткач Є.П., Грицюк М.І., Бойко А.В. (секретар).

Актуальні питання вищої медичної та фармацевтичної освіти: досвід, проблеми, інновації та сучасні технології: матеріали навчально-методичної конференції – присвяченої 70-річчю БДМУ (Чернівці, 23 квітня 2014 р.). – Чернівці, 2014. – 394 с.

У збірнику містяться матеріали навчально-методичної конференції педагогічних працівників Буковинського державного медичного університету, які висвітлюють методичні, методологічні, організаційні і психологічні проблеми додипломної та післядипломної підготовки лікарів, провізорів, медичних сестер, фармацевтів, можливі шляхи вирішення цих проблем у сучасних умовах. Окремі розділи збірника присвячені узагальненню досвіду впровадження кредитно-модульної системи організації навчального процесу, використанню інформаційно-комунікаційних технологій підтримки навчального процесу, приділено увагу питанням формування інноваційного, гуманістичного, демократично орієнтованого освітнього простору, який забезпечить умови для всебічного, гармонійного розвитку особистості та конкурентоспроможності майбутнього фахівця.

Усі роботи представлені в авторській редакції.

ББК 5:74.58

Рекомендовано до друку рішенням Вченої Ради Буковинського державного медичного університету (протокол № 7 від 27 березня 2014 року)

© Буковинський державний
медичний університет, 2014

ОКРЕМІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ "КЛІНІЧНОГО МИСЛЕННЯ" ТА ПАТЕРНІВ ВЗАЄМОСТОСУНКІВ "ЛІКАР-ПАЦІЄНТ" НА ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТТЯХ З КЛІНІЧНИХ ДИСЦИПЛІН <i>В.П. Польовий, Р.І. Сидорчук, О.Й. Хомко, Л.П. Сидорчук, Р.П. Кнут, І.Й. Сидорчук</i>	152
ВИКЛАДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ (КУРС ЗА ВИБОРОМ) «СПОРТИВНА МЕДИЦИНА ТА ПСИХОЛОГІЯ СПОРТУ» <i>О.С. Полянська</i>	153
НАВЧАННЯ ТЕРМІНОЛОГІЧНОЇ ГРАМОТНОСТІ СТУДЕНТІВ-ПЕРШОКУРСНИКІВ МЕДИЧНИХ ВИШІВ У КОНЦЕПТІ ФОРМУВАННЯ ФАХОВО-ОРІЄНТОВАНОЇ ІНШОМОВНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ <i>Л.І. Починок</i>	154
ОПТИМІЗАЦІЯ ВИКОРИСТАННЯ НАВЧАЛЬНОГО ЧАСУ ПРИ ВИВЧЕННІ ДИСЦИПЛІНИ «АКУШЕРСТВО ТА ГІНЕКОЛОГІЯ» У СТУДЕНТІВ ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ «СТОМАТОЛОГІЯ» <i>С.Г. Приймак</i>	156
ДОСВІД ВИКЛАДАННЯ „ЕКОНОМІКА ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я” СТУДЕНТАМ СТОМАТОЛОГІЧНОГО ФАКУЛЬТЕТУ НА КАФЕДРІ СОЦІАЛЬНОЇ МЕДИЦИНИ ТА ООЗ <i>Ж.А. Ревенко, М.І. Грицюк, І.В. Навчук</i>	157
САМОСТІЙНА РОБОТА ЯК УМОВА ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОГО, ТВОРЧОГО ТА КЛІНІЧНОГО МИСЛЕННЯ СТУДЕНТІВ МЕДИЧНИХ ВУЗІВ <i>Ж.А. Ревенко, В.Е. Кардаш, Т.І. Доманчук</i>	158
ВПРОВАДЖЕННЯ КЕЙС-МЕТОДУ В НАВЧАЛЬНИЙ ПРОЦЕС МЕДИЧНОГО ВИЩОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ <i>М.О. Ризничук, Н.В. Бачук-Понич</i>	159
ШЛЯХИ ПОКРАЩАННЯ ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТІВ ДО ЛІЦЕНЗІЙНИХ ІСПИТІВ КРОК 1 НА КАФЕДРІ ПАТОЛОГІЧНОЇ ФІЗІОЛОГІЇ <i>Ю.Є. Rogovий, Л.О. Філіпова, В.А. Дорошко, К.В. Слободян, А.В. Марущак</i>	160
ОЦІНКА СОЦІОМЕТРИЧНОЇ СТРУКТУРИ АКАДЕМІЧНИХ ГРУП СТУДЕНТІВ <i>Д.В. Ротар</i>	161
ДОСВІД ЗАСТОСУВАННЯ МЕТОДУ «ПРИКЛАДУ» ПРИ ЗАСВОЄННІ ПРАКТИЧНИХ НАВИЧОК З МІКРОБІОЛОГІЇ, ВІРУСОЛОГІЇ ТА ІМУНОЛОГІЇ <i>Д.В. Ротар, С.Є. Дейнека, А.В. Гуменна, Н.Д. Яковичук</i>	162
ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ У НАУКОВОМУ ГУРТКУ КАФЕДРИ МІКРОБІОЛОГІЇ ТА ВІРУСОЛОГІЇ <i>Д.В. Ротар, С.Є. Дейнека, Н.Д. Яковичук, А.В. Гуменна</i>	163
ОСОБЛИВОСТІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКІСНОЇ ОСВІТИ СТУДЕНТІВ СТОМАТОЛОГІЧНИХ ФАКУЛЬТЕТІВ <i>С.М. Русіна</i>	164
ШЛЯХИ МОДЕРНІЗАЦІЇ ТА МОНІТОРИНГУ СИСТЕМИ КОНТРОЛЮ ТА ОЦІНЮВАННЯ ЯКОСТІ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ МЕДИЧНИХ ПСИХОЛОГІВ З ДИСЦИПЛІНИ «ПСИХІАТРІЯ ТА НАРКОЛОГІЯ» <i>С.М. Русіна</i>	165

пи: контроль вихідного рівня знань студентів, усне опитування, виклад та закріплення нового матеріалу, використання попередньо набутих і нових знань під час виконання практичних завдань. Для цього викладачами кафедри укладено банк тренувальних і контрольних вправ, тестових завдань та задач, який дає можливість систематично перевіряти набуті знання на кожному практичному занятті. Крім того, наповнено електронний навчальний курс з економіки охорони здоров'я в системі дистанційного навчання „Moodle”.

Проте варто зазначити, що, незалежно від методики навчання (традиційна, проблемна, пошукова) тільки одних зусиль викладача замало. Це повинна бути співпраця викладач – студент.

САМОСТІЙНА РОБОТА ЯК УМОВА ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОГО, ТВОРЧОГО ТА КЛІНІЧНОГО МИСЛЕННЯ СТУДЕНТІВ МЕДИЧНИХ ВУЗІВ

Ж.А. Ревенко, В.Е. Кардаш, Т.І. Доманчук

*Кафедра соціальної медицини та організації охорони здоров'я
Буковинський державний медичний університет, м. Чернівці*

Самостійна робота студента (СРС) призначена для розвитку здібностей, ініціативи, творчого мислення та самостійності майбутнього фахівця. Під СРС слід розуміти організовану викладачем активну діяльність студентів, яка спрямована на виконання поставленої навчальної мети у спеціально відведений для цього час: пошук знань, їх осмислення, закріплення, формування і розвиток умінь і навичок розв'язувати задачі, вираховувати загальні та спеціальні показники роботи лікувально-профілактичних закладів, узагальнення і систематизація знань. Зазначимо, що СРС – це сукупна взаємозалежна та взаємозумовлена діяльність студентів та викладачів, у якій акцентується увага на самонавчанні та індивідуальній самореалізації студентів.

З іншого боку, впровадження у вищих медичних навчальних закладах кредитно-модульної системи в контексті Болонського процесу потребує реконструювання роботи викладацького складу, перегляду критеріїв оцінювання та обсягу самостійної роботи студента. СРС в вищих медичних навчальних закладах завжди приділялася велика увага. При кредитно-модульній системі навчання кількість навчальних годин на аудиторну роботу зменшується, а на СРС збільшується, що сприяє розширенню світогляду майбутнього лікаря, формуванню клінічного мислення та необхідних практичних навичок.

Відповідно до вищезазначеного співробітниками кафедри соціальної медицини та ООЗ Буковинського державного медичного університету були розроблені необхідні навчально-методичні комплекси: створено робочу програму, яка складена на підставі рекомендованої навчальної програми (Київ, 2009), методичні розробки, методичні вказівки при підготовці до практичного заняття та методичні вказівки для організації самостійної роботи студента, розроблені методичні поради стосовно змісту, об'єму, структури, форми та видів контролю виконаної самостійної позааудиторної роботи студентів відповідно до спеціальності та курсу навчання.

Викладачами кафедри, як приклад, розроблено макет «курсової роботи» з предмету «Соціальна медицина та організація охорони здоров'я» для студентів 4-5 курсів в основу якого покладено «Звіт лікувально-профілактичного закладу» (ф. № 20). У процесі проведення такої СРС студенти спочатку складають

програму-план статистичного аналізу, детально описують призначення та правила ведення основної облікової медичної документації поліклініки та стаціонару, дають демографічну характеристику території обслуговування, проводять аналіз діяльності лікувально-профілактичного закладу й завершують «курсону роботу» висновками та пропозиціями.

Отже, виконання самостійної роботи студентів у поданій вище послідовності сприяє формуванню молодих, творчих, соціально-мобільних та технічно-грамотних медичних фахівців сьогодення, які зможуть швидко адаптуватися до умов професійної діяльності та творчо й клінічно мислити.

ВПРОВАДЖЕННЯ КЕЙС-МЕТОДУ В НАВЧАЛЬНИЙ ПРОЦЕС МЕДИЧНОГО ВИЩОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ

М.О. Ризничук, Н.В. Бачук-Понич*

Кафедра педіатрії та медичної генетики

*Кафедра пропедевтики внутрішніх хвороб

Буковинський державний медичний університет, м. Чернівці

Вступ. Кейс-метод на сьогодні є актуальним інтерактивним методом у підготовці лікарів, що сприяє розвитку в них клінічного мислення, неоднозначного підходу до вирішення клінічних задач. Він дозволяє активізувати теоретичні знання, отримані на молодших курсах та втілити практичні навички, що отримані на клінічних кафедрах. Також цей метод дозволяє студенту вчитися висловлювати свої думки, ідеї, пропозиції, вміти вислухати альтернативні точки зору і аргументувати свою.

Основна частина. У педагогічній і методичній літературі існують різні визначення кейса. Так, кейс — це спеціально підготовлений матеріал із описом конкретної проблеми, на основі якої можна успішно формувати у студентів соціально значущі навички: здатність до аналізу, прийняття рішень, вмінню працювати в команді, здійснювати самостійний пошук необхідної додаткової інформації. Відповідно до особливостей викладання в медичній галузі, основою кейса буде короткий опис конкретного клінічного випадку, або історія хвороби, що включає в себе: дані про стать, вік, місце роботи або навчання пацієнта, його скарги, анамнез життя та хвороби, генеалогічне дерево, дані огляду, лабораторних та інструментальних досліджень, попередній діагноз, тобто модель практичної ситуації.

Робота з кейсом — це навчання роботі в колективі, найважливішими складовими якого є співпраця в групах і підгрупах, взаємний обмін інформацією. Грамотно підготовлений кейс сприяє розвитку наукової дискусії, на основі реальних фактів, дозволяє моделювати реальну проблемну ситуацію, з якої в подальшому доведеться зіштовхнутися в практичній роботі. Це вчить майбутнього лікаря застосовувати всі свої теоретичні знання при вирішенні поставленої задачі, розвивати свої аналітичні, мовленнєві, комунікативні здібності, планувати подальшу діагностичну та лікувальну тактику.

Навчальний кейс є інтелектуальним продуктом праці викладача, який при створенні кейс-завдання для навчальної мети підбирає теоретичний матеріал з даної проблеми, методично його оформляє на основі реальних історій хвороб. Далі він виступає зі вступним і заключним словом, організовує і управляє діяльністю студентів в малих групах, підтримує діловий настрій в аудиторії, оцінює внесок студентів у вирішення ситуації, та дозволяє одночасно оцінити всю